

Sak F 10/21 - Drøftings sak

Sak H 07/21

Strategisk prosess – tre kirker i sentrum – Drøftings sak.

Bakgrunn

I arbeidet med kirkebruksplanen for Oslo (2018) ble Sentrum og St.Hanshaugen sokn delt i hhv St.Hanshaugen sokn og Domkirken sokn. Domkirken sokn (Fra og med 8.10.2020: «Oslo domkirkes sokn») består av Oslo domkirke og Trefoldighetskirken (DT). Menighetsrådet i Trefoldighetskirken har gitt sin tilslutning til et profilarbeid for kirken som bygger på samfunnsansvar, fellesskap og fordypning, noe bispedømmerrådet ga tilslutning til høsten 2019. Profilen kan utfylle Oslo domkirkes «katedralprofil» (oppdatert strategi for Oslo domkirke er under arbeid) i kontakt med nye mennesker.

I arbeidet med kirkebruksplanen ble det påpekt at Grønland kirke kan, som tredje kirke i sentrum - spille en tydeligere strategisk rolle med sin beliggenhet og profil knyttet til diakoni, religionsdialog og historie. Utbyggingsområdene Sørenga, Barcode og Bispevika sokner alle til Grønland kirke.

Domprost Anne-May Grasaas har initiert et videre arbeid med å utvikle et strategisk samarbeid mellom de tre kirkene.

Gamlebyen – Grønland menighet har i dag et samarbeid med Kampen og Vålerenga menigheter om blant annet diakoni og trosopplæring og deler en trosopplærerstilling. Menighetsrådet i Grønland Gamlebyen behandlet saken (MR sak 43/29) høst 2020 og gjorde følgende vedtak:

Menighetsrådet går for å inngå realitetsdrøftinger om et samarbeid med råd og staver i Domkirken og Trefoldighet sammen med prost og kirkeverge.

Vi legger til grunn

- a. *At soknet bevarer sin selvstendighet som eget rettssubjekt.*
- b. *At administrativt samarbeid kommer på plass før administrativt samarbeid med Kampen og Vålerenga avsluttes*
- c. *At kontorløsninger ivaretar krav til universell utforming, hms og arbeidsmiljø og at hovedverneombud kobles på prosessen.*
- d. *At vi har drøftinger med råd og staver i Domkirken og Trefoldighet så fort som mulig.*
- e. *At stabsmedlemmer og rådsmedlemmer sammen ser på kirkenes ulike profiler i et samarbeid, at det utvikles robuste stillinger og at aktuelle budsjetter fremover avspeiler at kirkene istandsettes i forhold til dette.*

På bispedømmerrådets møte 7. desember 2020 orienterte domprost Anne-May Grasaas om Oslo Domprosti og de viktigste strategiske utfordringene – deriblant;

Utvikling av profil og strategi i Trefoldighetskirken

(jfr. vedtak av februar 2019 der OBDR ga sin tilslutning til skissert profil)

Visjonen om tre profilerte kirker i Oslo sentrum (Se vedlegg);

Grønland, Trefoldighet og Oslo domkirke

Vurdering

En realisering og praktisk god gjennomføring av en strategisk utvikling av de tre sentrumskirkenes profil og arbeid, forutsetter flere praktiske og politiske avklaringer og oppfølging som ligger under Fellesrådets og Kirkevergens mandat.

Dette omfatter:

- Nødvendige avklaringer av dagens strategiske og praktiske samarbeid mellom Gamlebyen/Grønland og Kampen/Vålerenga menigheter.
- Fordeling av KfiO-personalressurser mellom Kampen/Vålerenga, Gamlebyen/Grønland og Domkirken/Trefoldighet menigheter. Dette omfatter i dag diakonale ressurser og trosopplæringsstillinger som finansieres av OBDR, KfiO og menighet.
- Politisk beslutning i Fellesrådet og Bispedømmerrådet om en videre strategisk utvikling av tre kirker i sentrum. Skal det bygge på et samarbeid eller sammenslåing av Domkirken/Trefoldighet og Gamlebyen/Grønland menigheter? Kirkevergen vurderer en sammenslåing som interessant alternativ.
- Lokalisering av stab eller staber. I dag har Kampen/Vålerenga og Gamlebyen/Grønland midlertidige kontorlokaler i Oslo hospital. Det er det aktuelt også å flytte domkirkens stab på grunn av midlertidig stengning for nødvendige utbedringer av kontorlokalene i brannvakta i Kirkeristen. Alle staber ønsker primært kontorlokaler i tilknytning/nærhet til sine respektive kirker

Videre prosess:

Oslo bispedømmerråd har bevilget midler til en prosjektleder for den videre prosessen. Diakonvikar i Domkirken/Trefoldighet, Tone Cecilie Carlsten er ansatt i 10% stilling ut året. Målet er da at tre kirker; Oslo domkirke, Trefoldighet og Grønland, spisser sine profiler inn mot en felles visjon for de tre kirker i sentrum. Det opprettes en felles, overordnet arbeidsgruppe for den videre prosessen med representant for prostiet, KfiO og alle tre staber. Første møte mellom representanter for Trefoldighet og domkirken er 4. februar, GG inviteres til å delta i dette møtet.

I et møte 6. januar mellom Domprostiet og Gamlebyen/Grønland, representert ved MR-leder, sogneprest og daglig leder, var også ass. Kirkeverge – menighet invitert. I møtet ble det besluttet følgende:

Gamlebyen/Grønland samtykker til å opprette en arbeidsgruppe som kan delta med representant i felles møte om videre prosess 4. februar, Domprost Anne-May Grasaas og prosjektleder Tone Cecilie bidrar til videre fremdrift. Assisterende kirkeverge – menighet, Ann-Magrit Austenå inviteres til møtet 4. februar som bindeledd mellom KfiO og prosessen med tre kirker.

Kirkevergens innstilling:

Hovedkomiteen innstiller til fellesrådet å gjøre følgende vedtak:

Kirkelig fellesråd støtter intensjonene i arbeidet med å etablere én strategisk enhet av tre kirker i sentrum.

Robert Wright
kirkeverge

VEDLEGG:*Orienteringsnotat til Oslo bispedømmeråd – desember 2020***VEDLEGG 2/ 7.12.20****Tre sentrumskirker med hver sin profil i Oslo**

Dette notat er en oppfølging av muntlig innspill fra undertegnede i møtet mellom OBDR og prostene 24.september d.å.

Bakgrunn: Strategisk tenkning om kirkene i Oslo sentrum

I arbeidet med kirkebruksplanen for Oslo (2018) ble det tenkt strategisk og framtidsrettet om kirkene i Oslo. Den eneste endringen som ble gjort i Oslo sentrum, var å dele Sentrum og St.Hanshaugen sokn i hhv St.Hanshaugen sokn og Domkirken sokn. Domkirken sokn (Fra og med 8.10.2020: «Oslo domkirkes sokn») består nå av Oslo domkirke og Trefoldighetskirken. Som kjent arbeider Trefoldighets stab med utviklingen av Trefoldighetskirken profil. MR har gitt sin støtte til at vekten skal ligge på samfunnsansvar, fellesskap og fordypning, slik OBDR også ga tilslutning til høsten 2019. Tanken er at denne profilen kan utfylle Oslo domkirkes «katedralprofil» (oppdatert strategi for Oslo domkirke er under arbeid) og bidra til kontakt med nye mennesker.

Allerede i arbeidet med kirkebruksplanen, kom tanken opp om at også Grønland kirke kan spille en tydeligere strategisk rolle i Oslo sentrum - med sin profil og beliggenhet. (Utbyggingsområdene Sørenga, Barcode og Bispevika sokner til Grønland kirke.) Ville det være mulig å se for seg et samspill mellom de tre kirkene; Grønland, Oslo domkirke og Trefoldighetskirken? Hver kirke måtte i så fall ha sin egenart og kultur – som gjensidig utfyller og anerkjenner hverandre. Grønland kirke kunne spisse sin profil - knyttet til diakoni, religionsdialog og historie.

En slik profilering vil kunne tydeliggjøre det kirkelige tilbudet til innbyggerne i det geografiske sentrumsområdet fra Gamlebyen, Grønland og Sørenga til Pilestredet Park, samt til alle som søker til Oslo sentrum. Det ville kunne gis tre alternative muligheter til å finne tilhørighet i kirken i Oslo sentrum. Dette anliggendet ble nevnt i domprostens hørings svar til kirkebruksplanen høsten 2018, og ble den gang luftet i Domkirkerådet (DR). DR var positive til tanken, men var samstemte om at man først måtte få på plass et eget sokn med Oslo domkirke og Trefoldighetskirken. (Vedtatt i Oslo bispedømmeråd, februar 2019)

Framtidig strategi og samarbeid for kirkene i Gamle Oslo

Gamlebyen og Grønland sokn (G&G sokn) har i mange år vært en del av samarbeidsområdet «Kirkene i Gamle Oslo», med Kampen og Vålerenga menigheter. Da biskopen var på visitas i Kampen og Vålerenga våren 2019, trakk hun i sitt visitasforedrag fram utfordringene knyttet til utbygging i Hovin- og Kværnerbyen. Hun oppmuntret til nærmere samarbeid mellom de to menighetene og konstaterte at spørsmålet var reist om hvorvidt det er hensiktsmessig å holde fast på samarbeidsenheten med G&G sokn.

I utviklingssamtale mellom domprost, biskop og stiftsdirektør fikk undertegnede i mars 2020 støtte til å utforske en mulig samarbeidsenhet mellom Domkirken sokn og G&G sokn. *Tanken har ikke vært en sammenslåing av de to sokn*, men strategisk samarbeid som primært gir hver av de tre kirkene anledning til å satse på gjensidig avtalte profiler som kan bidra til å nå en større bredde av mennesker. Dessuten kan samarbeid vurderes - knyttet til konfirmasjon, trosopplæring, presters tjenesteuker mm.

For å følge opp dette, samt biskopens visitas til Kampen og Vålerenga i 2019, tok jeg i juni d.å. kontakt med menighetene i Gamle Oslo. Jeg ønsket å sondere hvordan de stilte seg til at Kampen og Vålerenga utviklet et tettere samarbeid lokalt, med blikket rettet mot utbyggingsområdene Kværnerbyen, Etterstad og Hovinbyen, mens G&G vendte blikket mer i

retning av sentrum og utbyggingen på Sørenga, Barcode og Bispevika. Dette ville også innebære mindre grad av samarbeid med Kampen og Vålerenga sokn fra G&G's side.

Denne prosessen er framskyndet noe ved at de tre menighetene – som siden 2003 har hatt kontorfellesskap – må ut fra Oslo hospital våren 2021, dit de flyttet så sent som i april 2019. Dette ble antydning fra KfiO allerede ved biskopens visitas til Kampen og Vålerenga i mai 2019. Felles kontorlokaler for disse to menighetene i Kampen menighetshus ble drøftet og følges nå opp. En konkret løsning på kontorlokaler for G&G er foreløpig ikke skissert av KfiO.

Denne høsten har jeg – i samarbeid med KfiO – hatt flere møter med de tre AU i Gamle Oslo både hver for seg og felles. Allerede 14.oktober gjorde MR i G&G vedtak om at man ønsker å inngå realitetsdrøftinger om et samarbeid med råd og staver i Domkirken og Trefoldighet sammen med prost og kirkeverge. De har også skissert noen administrative forutsetninger. Dette vedtaket kom tidligere enn jeg hadde forventet, men det gir tydelig uttrykk for et ønske fra G&G's side om så rask avklaring av framtidig retning som mulig. AU i Kampen og Vålerenga er også innstilt på et tettere samarbeid mellom de to sokn og retning nordover mot utbyggingsområdene. De har foreløpig ikke realitetsdrøftet dette i sine respektive MR, men det skal skje så snart det lar seg gjøre.

Framtidig samarbeid mellom Oslo domkirkes sokn og G&G sokn?

9. november d.å. møtte assisterende kirkeverge og domprosten alle prestene og de to daglige ledere i Oslo domkirkes sokn (OD's sokn) og G&G sokn til et sonderende samrådsmøte. Alle var motiverte til å gå videre i prosessen. Fra OD ble det samtidig vektlagt at vi trenger noe mer tid på å forankre profilen for Trefoldighet og Oslo domkirke, og at prosessen derfor ikke må forseres. G&G's representanter var innforstått med dette, og understreket overfor KfiO særlig behovet for avklaring av kontorlokaler. Undertegnede oppfordret G&G (som også gjort i deres MR) til å prioritere arbeidet med spissing av egen profil og strategi i året som kommer. Nytt menighetsråd i Oslo domkirkes sokn (MR) fikk skriftlig og muntlig orientering om status 12.november d.å. MR i OD ga sin støtte til prosessen med å utvikle tre profilerte sentrumskirker, slik det er skissert, og vil få saken tilbake i løpet av 2021.

Blant de spørsmål som må arbeides videre med i prosessen som ligger foran er:

- 1) *Hva skal kjennetegne de tre kirkers profil og kultur i et slikt samspill?*
Trefoldighetskirken og domkirken er i målbevisst prosess med å spisse sine profiler. Det samme er Grønland kirke (G&G's stab og MR) utfordret til å gjøre.
- 2) *Hva skal et slikt strategisk samspill innebære?*
- 3) *Hvilke konsekvenser vil et slikt strategisk samspill få for administrasjon, ressurser og kontorlokaler?* (Dette punktet krever løpende dialog med Kirkevergen/KfiO)

Oslo bispedømmeråd orienteres om planene om tre profilerte sentrumskirker på dette tidspunkt for å kunne gi innspill til videre prosess og for å kunne ta stilling til om disse planene kan være del av bispedømmets strategiske satsning knyttet til *samfunnsansvar, diakoni og gudstjenester* i årene som kommer.

Oslo 23.november 2020

Anne-May Grasaas
domprost